

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 2.

Izhaja 1. in 15. dne v mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1913.

Celoletna naročnina je K 3-60. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno.

Leto I.

Plačilnica Šmarje,

vabi na

železničarski shod

ki ga priredi dne 9. svečana 1913 ob 3. uri popoldne v hiši gospoda deželnega poslanca in župana Košaka na Grosupljem za vse člane „Prometne zveze“ dolenskih prog.

Po shodu se vrši

redni občni zbor

šmarske plačilnice s sledečim vspeedom:
Poročilo voditelja plačilnice o stanju plačilnice;
Raznoterosti.

Za obilno udeležbo prosi

sklicatelj Puš.

Skupina Ljubljana

vabi k

rednemu občnemu zboru

ki se vrši

dne 16. svečana 1913 ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih „Rokodelskega doma“, Komenskega ulica 12 v Ljubljani.

Spored:

- Poročile predsednika.
- Poročilo tajnika.
- Poročilo blagajnika.
- Volitev odbora.
- Slučajnosti.

Povabljen je tudi zastopnik centrale. Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti ob vsakem številu navzočih skupinskih članov uro pozneje.

Za obilno udeležbo prosi

odbor.

Gospod general.

(Konec.)

„O ta drobna nožica, kako nežna, lahko bi te zajel v svojo pest, ampak tudi ti mi ne pomeš do moje sablje. Sedma ura je odbila. Bombe, granate! To vendar ni več spanje, to je že letargija. To ni moja izvoljena baronica Takpatak, to je prava speča trnjulčica... Lord me pričakuje... Kaj, ko bi začel klicati: Ogenj Gori! Ne tega ne smem, prestrašila bi se in obolela, jaz pa bi bil ob svojo nevesto in srečo. Poskusiti hočem še s kako pesmijo. Stoj! Pel bom nekaj prav liberalnega, zdi se mi gospa baronica je precej pobožna ženska in to jo bo vzdramilo.“

In začel je kruliti neko pristno luteransko himno.

Vspreh! Baronica se je zganila, pogledala z enim očesom nekoliko generala, se obrnila na drugo stran, stegnila ono že občudovano nožico

Železničarji v parlamentu.

Ekselencja gosp. žel. minister dr. pl. Forster se je ojunail, da odgovori na svoječasnno interpelacijo poslanca Kemetter-ja in tovarišev radi zboljšanja plač drž. železničarjem in pa kako se je porabilo in razdelilo znani del od leta 1911. dovoljenih 38 milijonov kron. Poslušajmo moža, ki je približno to-le povedal:

Glasom sklepa visoke zbornice z dne 16. grudna 1911 se je za železničarje storilo vse, kolikor je bilo z ozirom na denarna sredstva države mogoče. Stanarine so se povišale, napredovanjski pogoji so se zboljšali — posebno pri starejših uslužbencih, krajevne doklade so se upeljale za uradnice in zvišale mezde pomožnim uradnicam (manipulantinjam); profesijonistom se je ugotovilo stalno nameščevanje. Pri uradništvu so se ublažile gotove trdote; mezdne razmere delavcev so se zboljšale. Torej se je vse storilo, kar se je zahtevalo in tozadevni kredit se je popolnoma izčrpal. V bodoče vlada takih sklepov, za koje ni finančnega pokritja, sploh privolila ne bo, pač pa je pripravljena ukreniti po možnosti in stopnjevaje še marsikaj v prid osobju. Čas in obseg določiti, si pa pridruže sama pravico. Žel. ministrstvo samo že ugiblje, kako bi bilo mogoče kar največje število poduradnikov imenovati uradnikom, kako upeljati nočne doklade nekaterim kategorijam čuvajev in kako naj bi se mezde krajevnim razmeram prilagodno zboljšale. Imenovanja poduradnikov uradnikom se sicer namerava le poizkusno pričeti in šele poznejši čas posplošiti, istotako se namerava regulacija mezd le tam, kjer je ista do sedaj vsled pomanjkanja sredstev izostala. Vse to si pridruže ministrstvo izvesti naredbenim potom.

Kako pa so železničarjem prijazni poslanci to izjavo njega ekselence sprejeli se je pokazalo takoj dne 21. grudna 1912 v proračunskem odseku. Poslanci Kemetter, pl. Pantz in tovariši so zahtevali, naj se vpovstavi v proračunu znanih 17 milijonov kron za železničarje. Odsekova večina obstoječa iz nemških nacionalcov, krščanskih socialcev in Poljakov je predlog kratkomalo odklonila, da se približa vladi.

Bližal se je dan, da pride proračunski provizorij pred visoko zbornico. Vodstvo „Prometne

zveze“ je hotelo rešiti, kar bi se rešiti dalo. Predsednik zveze, tovariš Böhm in centralni tajnik Čulik sta zato skupini krščansko socialnih državnih poslancev izročila dne 28. grudna 1912 sledečo resolucijo:

„Dne 21. grudna 1912 se je v proračunskem odseku pokazalo, da so se nemški krščansko socialni poslanci podvrgli nemškim nacionalcem ter glasovali zoper predlog poslanca Kemetterja in tovarišev, glaseč se: naj se upostavi 17 milijonov kron v proračun in izda za zboljšanje gmotnega položaja uslužbencev c. kr. drž. železnic. Predlog poslanca Hummer-ja, naj se železničarske zahteve rešujejo stopnjevaje in iz zaklada železniškega ministrstva, ne zamore zadovoljiti v „Prometni zvezi“ organiziranih železničarjev. Preustroj žel. ministrstva in druge odredbe dado sumiti, da se obljub ne misli tudi spoiniti. Seja centralnega odbora „Prometne zveze“ z dne 27. grudna 1912 predlaga vodstvu združenih nemških kršč. soc. državnih poslancev utemeljeno izjavo, da je predlog poslanca Kemetter-ja splošen glas železničarjev, ki na strani „Prometne zveze“ ne bo utihnil. Vodstvo „Prometne zveze“ tedaj vljudno, pa tudi nujno prosi, zveza blagovoli v zbornici upoštevajoč pomen kršč. želez. organizacije glasovati za 17 milijonski predlog.“

Spomenica se je sicer dobrovoljno na znanje vzela, a nje učinek je bil — kakor se je še isti večer izkazalo — žalosten za nas. Tudi poslanec Tomšik je vložil predlog, naj se železničarjem 17 milijonov kron nakloni, ki pa je pri poimenskem glasovanju ob polnoči padel v vodo. 153 glasov je bilo zoper, 143 glasov pa za. Omenjeno bodi, da so soc. demokrati zoper celi proračunski provizorij glasovali. Tomšikov predlog tedaj ni bil resen.

Tudi manjšinski predlog posl. Kemetter-ja, pl. Pantza in tovarišev, ki pa je poleg 17 milijonov za železničarje zahteval še proračuna za zboljšanje gmotnega položaja cele vrste državnih uslužbencev, dasiravno ga je pl. Pantz z vso vnemo in gorečnostjo utemeljil, je bil odklonjen.

Železničarji torej le zopet čakajmo in čakajmo, da se zbornica enkrat spomni, da je nje častna zadeva rešiti obljubo z dne 16. grudna 1911. Prišel bo pa tudi čas, ko bo vrsta na železničarjih premisliti, kako se g'asuje.

še bolj od sebe in še nekoliko krepkeje zasmrčala, kakor poprej in spala naprej.

„Gospa baronica, moja sablja! Četrť na osem je že, jaz moram k lordu na večerjo, saj veste, da me pričakujejo... Neverjetno, ta ženska ni človek!“

Sablja je bila pokopana pod umetno ustvarjenim ženskim telesom lepe baronice, samo držaj se je nekoliko videl izpod njene dragocene obleke.

„Poskusimo,“ je vzdihnil gospod general, kakor da bi bil napravil bogve kak imeniten reformatoričen sklep. Pokleknil je poleg speče baronice ter začel z vso opreznostjo vleči izpod nje ujeto sabljo.

Posrečilo se mu je, on je imel oproščeno sabljo v roki, ona pa je spala mirno dalje.

„Imenitno! Ampak sablja šama mi je premalo za nastop, dobiti in imeti moram še nožnico.“ Pripravil se je, da si še to osvoji.

Še opreznije, kakor poprej se je lotil osvojitve nožnice. Toda strah! Zbudila se je in skočila po koncu. Ugledavši preplašenega generala pred seboj na kolenih klečečega z bri ko sabljo v roki se ga je grozno prestrašila.

„Pomoč!“ je zaupila in strastno potegnila zvonec, da pokliče svojo služinčad.

Vse je bilo na mah okoli obupanega bojevnika zbrano in vse ga je spraševalo o vzrokih in namenih njegovega početja; a on revež od samega strahu ni mogel spregovoriti besedice v svojo obrambo.

„Nesrečnik, kaj ste hoteli napraviti z menoj?“ zaječala je lepa baronica togotno nad njim.

„Moja sablja, milostna, spala ste na njej, jaz pa sem jo potegnil izpod vas...“

„Da bi me umorili z njo?...“

„Ne, ne, k dineju moram iti k angleškemu poslaniku; pol osmih je že, gotovo me omizje že nestržno pričakuje, teči moram, se pri poročam

V slučaju vojne.

Vsem, ki smo se v novejši dobi udeležili vsakoletnih jesenskih manevrov, je znano, da se rabi pri vojnih mnogo moštva za upravljanje različnih postranskih del. To je dalo obema državnima zboroma — avstrijskemu in ogrskemu — povod skleniti posebno postavo, ki je prevažna, da ne bi tudi naš list o njej spregovoril, zlasti ker se v njej govori tudi o železnicah in njih osebjih.

V prvi vrsti določa postava, v koliki meri in katerih sredstev se sme poslužiti vojna uprava v slučaju mobilizacije, da se obrambna moč čim preje in sigurnejše razvije.

Čas, kadar stopi postava v polnomočno veljavo in kedaj zopet ugasne, določi obrambno ministrstvo.

Za dela, ki jih vojna uprava ne bi zmogla več zmagovati s prostovoljnimi delovnimi močmi in z vojaštvom, se smejo pritegniti vsi moški do 50. leta.

Ne samo osebe ampak tudi cela podjetja se lahko pritegnejo v službo države; zlasti pridejo tukaj v poštev tovarne za orožje, za municijo, premogokopi in druga podjetja, ki izdelujejo v vojni porabne predmete, prav posebno pa sanitetni material. Razume se, da bi podjetje samo kot tako nič ne hasnilo, treba je torej, da se vodi v istem obrat neovirano naprej. To pa je le mogoče, da so mu vse delavne moči na razpologo, kakor v mirnem času. Osebe torej, ki se ga sme vojna uprava poprijeti, se prepusti podjetju in se samo toliko podjarmi vojaški oblasti, da mora za dobo vojne zavezano podjetje brezpogojno — seveda proti normalni plači, kakor poprej — služiti.

Osebe prometnih podjetij se upostavi samo v toliko pod vojaški kazenski red, kolikor zahtevajo službene dolžnosti dotičnega za časa vojne. Uslužbenci ostanejo na svojih službenih mestih in so podvrženi tudi civilnim oblastem. Le če se dotični v službi in zoper službeno disciplino pregreši, ga kaznuje vojaška sodna oblast. — Razume se samo ob sebi, da je v slučaju vojne prepotrebno, da prometna podjetja neoporekljivo delujejo, da se zamore obrambna sila države neovirano in pravočasno v dobrobit države in vsacega posameznega državljana razviti. Treba je torej brezpogojno vestno službovanje prometnih uslužbencev si zasigurati s tem, da se jih podvrže strogi vojaški sodni postavi.

Nadalje določa postava, da sme vojna uprava vse brzojavne in telefonske naprave z zaposlenim osebjem vred prevzeti v svojo oblast, ali pa za čas vojnega stanja opustiti. Vsako privatno last si sme vojaška uprava prisvojiti, ako jo rabi v vojne in obrambne svrhe, n. pr. material za gradbo utrd, mostov, cest, železnic itd., seveda proti odškodnini. Za razlastitve pridejo tozadevne postave in odredbe v poštev.

Postavi je cesar takoj podelil Najvišje potrjenje.

Železničarji — vzrok draginje.

Nemška „Eisenbahnbeamten-Zeitung“, glasilo avstrijskih nemških žel. uradnikov je objavila velezanimiv članek o tem predmetu. Deželni odbor kraljevine Češke je trgovsko in obrtno zbornico v Pragi vprašal za mnenje, če so plače železničarjev tudi kaj vzrok draginje. Zbornica je temu sicer nekoliko zvito, vendar pa popolnoma pritrdila. Torej naše borne plače naj bodo vzrok, da je moka, sladkor, petrolej, meso, slanina vedno dražje. Trdi se, da povišanja železničarskih plač povzročijo povišanje tarif in tako neposredno vplivajo na cene blagu.

Izjava trgovske zbornice označuje, kako njeni člani mislijo. Ker so pa zbornični člani vedno le veletgovci in obrtniki, ne bo neumestno, če si njih sodbo nekoliko podrobnejše ogledamo.

Je-li res izboljšanje naših dohodkov vzrok draginje? Ne. Prevozni tarifi so se zvišali s 1. januarjem 1910. Istodobno so poskočile cene vsem neobhodno potrebnim živlenskimi potrebščinam. Plače železničarjem so se regulirale tri četrt leta pozneje in tistih 20 milijonov kron, ki so baje zginili v žepu železničarjev ni uplivalo na korekturo tarifov prav nič. Leta 1910. je znašal primanjkljaj državnih železnic 110 milijonov kron in leta 1911 vsled višjih tarifov samo le okrogih 50 milijonov. Tarifi so se torej zvišali le zato, da bi se državne železnice vsaj enkrat same vzdrževale.

Milo izraženo: Trgovska zbornica v Pragi je govorila neresnico in je za nas prav vseeno ali hote ali pa iz gole prezirljivosti železničarskega stanu. Oboje je enako obžalovanja vredno, ker znamo, da uživajo pri nas v Avstriji zbornični tajniki neopravičen ugled, da celo na ministrske stole (Fiedler, Roessler) se jih je že posadilo. Država z njimi žalibože ni napravila nikakega dobrega kupa, ampak kaj to, mastno pokojnino so si gospodje pa vendar le zasigurali.

Železničarji nimajo od malenkostno zvišanih tarifov prav nič, ker sta trgovec in obrtnik svoje blago sem pa tja nad desetkratno mero podražila. Denar, ki si ga je železničar izvojeval, zgine torej popolnoma v druge žepo, ne v njegovega. Oglejmo si nekoliko, kako so se železničarjem plače zvišale? Povprečno za 3 k večjemu $3\frac{1}{2}$ K na mesec. Istodobno, navadno pa že poprej je n. pr. cena moki poskočila za 6 vinarjev, sladkorju pa za 4 vin. pri kilogramu. Da se je seveda tudi še meso, mast in dr. podražilo, o tem raje molčimo. Družina s 3 otroci porabi pri največji skromnosti en kg moke na dan in 5 kg sladkorja na mesec. Podražanje teh dveh neobhodnih potrebščin znaša ozir. zahteva na mesec več ko za dve kroni. Ostane torej še ena krona za druga živila, za čevljarja, krojača in morda še za hišnega gospodarja.

Je pač kratkoviden in slab računar tisti, ki reče 20 ali 37 milijonov železničarjem vrženih kronic je že vzrok draginje. Pri tem ogromnem in vedno rastočem prometu železniška uprava

tako malenkostno vsoto lahko pridobi, ne da bi morala zvišati tarife splošno k življenju potrebnim tvarinam. Zvišanja tarifov iz leta 1910 so tako neznatna, da se sploh ne splača o njih govoriti, vsaj pametnemu in razsodnemu svetu ne in vendar so imela na izid bilance za leto 1911. tolik upliv. Država je torej izrabila čin povišanja tarifov lepo za-se in se potuhnila v kot, ko je javnost začela železničarje dolžiti, češ njih višje plače so vzrok rastoče draginje.

Izjava trgovske zbornice v Pragi mora pa nas poučiti, da se v zbornicah ne dela za veliko maso ljudstva ampak za malo kliko kapitalistov in judov. Gospodje v zbornicah so samo za to mastno in drago plačani, da pridobe državna dobavila za njih protektorje in za le-te znajo tudi železnico ugodno izrabiti in skubiti.

Gospodje pač naj pometajo pred svojim pragom in puste železničarje vsaj pri miru, če jim že kruha ne privoščijo.

Službeni predpisi.

VI. dodatek k pravilom penzijskega zaklada uslužbencev južne železnice z veljavo od 1. januarja 1913. naprej je objavljen in vsebuje velevažne odredbe za iste mlade uslužbence, ki se poroče, preden so spolnili 8. definitivno službeno leto, bodisi da so čas doslužili ali pa po pravilih dokupili.

Nova pravila pravijo, vsak kdor se pred pretekom 8 v pokojnino vračunajočih let poroči, plača razun normalnih prispevkov še za ženo poseben prispevek 3 odstotkov svoje plače v penzijski zaklad od tistega mesca naprej, ko se je poročil.

To plačevanje preneha:

1. po preteku 8. vračunajočega leta;
2. če se leta pravilno dokupijo in s tem 8 let dopolni;
3. ko bi član umrl;
4. ko bi žena umrla ali bi se zakon po krivdi žene ločil ali pa neveljavnim spoznal in če niso zakonski otroci izpod 18 let pri življenju;
5. če vsi živeči otroci 18. leto dopolnijo, ali pomrjejo ali se pa poroče.

Isto velja tudi za one, ki se že kot poročeni sprejmejo v penzijski zavod in nimajo še zadostno stevilo dokupljivih let prisluženo. V tem slučaju se višji ali posebni prispevek prične plačevati s pristopom k penzijskemu zakladu za uslužbenca.

Vsak uslužbenec je zavezan najkasneje v 14 dneh upravnemu ravnateljstvu pismeno naznani, da se je poročil, ter predložiti poročni list in krstni list žene. Uslužbenec naj istotako naznani, kadar je na kak si bodi način pridobil pravico 8 vračunajočih let, da se mu višji prispevek ustavi.

Temeljito izpremenjena sta tudi §§ 8. in 9 zakladovih pravil, ki določata pod katerimi pogoji in v kaki visočini pripada vdovi in sirotam pokojnina oziroma vzgojevalnina. Vsak član pokojninskega zaklada dobi po en izvorn tega dodatka.

Službene odredbe.

Bolniške blagajne. I. Južna železnica (avstrijske proge.) Z veljavo od 1. januarja 1913 naprej se § 16. pravil glasi: Članom, ki postanejo vsled bolezni delanezmožni in ne vlečejo med boleznijo plače neprikrajšano, pripada, ako nad tri dni bolehalo, za celo dobo obolenja dnevna bolniščina, ki znaša:

- a) pri nepretrganem članstvu vsaj pet let 60%;
- b) pri nepretrganem članstvu vsaj pet in več let za prvih 28 dni bolezni 60%, in od 29. dne naprej po 70% od plače, ki pride po § 8 v poštev.

Bolniščina se podeli in izplača:

1. pri nepretrganem članstvu pod 2 leti 20 tednov;

milostna in ljubezniva gospa baronica, na svidenje!

Že je bil skozi vrata zunaj in na stopnjišču prevrnivši grede nekaj mobilij, ki so mu stale ravno na poti.

Po dveh popolnoma nenevarnih, salonskih omedlevicah je baronico minil strah in sklenila je nerodnemu vitezu maščevanje. Usedla se je in pisala kabinetnemu načelniku:

Moj gospod!

Govori se na okrog, da nameravate generala plemenitega Sameca upoklicati v Vaše ministerstvo. Štejem si v dolžnost, da Vas obvestim o žalostnem dogodku, ki se je ravnokar vršil v mojem salonu. General je nenadoma znorel in z boleštvjo pristavljam: njegova besnost je zelo nevarna. Umoriti me je hotel. Vi zgubite z njim sicer

enega najboljših sotrudnikov, pa tudi jaz mojega najboljšega prijatelja.

Dovolite mi izraz ...

Baronica Anastazija Takpatak

Gospod general Samec ni postal minister in vsakdo naj se ogiblje ga radi tega pomilovati. On ima sedaj krasno, ljubeznivo ženo, ki mu je dražja, kakor pa vsi ministerski portfelji celega sveta.

Vdova baronica Takpatak je namreč spredela svojo zmoto, se spokorila in v nadomestilo prepredenega dostojanstva gospodu generalu ponudila ne le svojo roko ampak tudi vse svoje ljubezni polno srce.

Ali ste že poravnali naročnino?

2. pri nepretrganem članstvu od 2 do 5 let 40 tednov in

3. pri neprekinjenem članstvu nad 5 let eno celoletno.

Neprekinjenost članstva se šteje od prvega dne pristopa pa do istega dne, kateremu sledi prvi dan obolenja.

Bivšim članom, ki so bili po § 4 iz službe odslovljeni pripada ne glede na dobo njihovega članstva samo 60% v dotičnem sodnem okraju uradno razglasene mezdine in sicer za 20 tednov.

§ 18. se ima pa glasiti: Pogrebna pripada tudi zaostalim upokojencev in onih, ki so bili vsled delanezmožnosti iz službe odslovljeni, ako so bili pred izstopom iz službe neprekinjeno 15 let člani blagajne. To članstvo se šteje tudi do pred 31. julijem 1889 nazaj, ko je obstojala le še bolniška podporná blagajna.

Pogrebna se odmeri po isti plači, ki jo je zavarovanec užival zadnji dan službovanja.

Vsak iz službe izstopivši član dobi od blagajne certifikat, na podlagi katerega smejo zaostali pogrebno tirjati.

* * *

Povišanje bolniščine je pozdraviti, dasiravno je precej nerazumljivo, zakaj šele po 29. dnevu obolelosti. Znano je, da se vsakdo, ki uživa le dnevno, trudi čim preje ko mogoče zopet v delo, da ne zgubi preveč na prislužku. Če pa je delavec tako resno obolel, da ni pričakovati, da v 28. dneh okreva, je pač ves čas bolezní revež in od prvega dne naprej potreben višje bolniščine. Sama navideznost!

Zaostali upokojencev in odslovljencev so dobivali do 31. grudna 1912 nespremenljivo vsoto 60 kron pogrebne od bolniške blagajne izplačano. Od letošnjega novega leta naprej pa dobe dvajsetkratno dnevno plačo bivšega člana nakazano; najmanj pa 60 K. Za slučaj torej, da je imel umrli ob času upokojitve ali izločitve iz službe višjo mezdo kakor 2 kroni na dan, so zaostali odsihdob naprej na boljem.

II. Pravila „bolniške blagajne“ osobja c. kr. drž. železnic določajo:

1. Vsi člani — vseeno so li samci, poročeni ali vdovci, če nimajo nepreskrbljenih otrok pod 18. letom vzdrževati dobe 60% od iste plače, od katere prispevajo v blagajno,

2. Službujoči člani, ki vzdržujejo svoje nepreskrbljene zakonske ali nezakonske otroke ob skupni mizi dobe 70% od iste plače.

Obe imenovani vrsti članov pa dobita, ako se oboleli na stroške blagajne v kaki bolnici, zdravi polovico imenovanih odstotkov, izvzemši samce, ki nimajo nikogar oskrbovati in ki dobe v tem slučaju le 15% bolniščine.

Člani brez zaslužka, to so tisti, ki niso več v službi c. kr. drž. žel. pa 6 tednov po izstopu niso postali člani kake druge bolniške blagajne in med tem časom obole, imajo pravico do brezplačne zdravniške pomoči in do brezplačnih zdravil. So pa nastanjeni v takem kraju, koder ni železniškega zdravnika, dobe pa kot odškodnino 90% od iste dnevnine, od katere so zadnjikrat plačali prispevek v blagajno.

Blagajna južne železnice plača takim opravičencem dvakratno pripadajočo bolniščino.

Dopisi.

Od dolenjske strani. Dne 8. t. m. je pri tovornem vlaku 2282 postalo lokomotivi med Škofeljo in Ljubljano dol. kolodvor tako slabo, da ni šlo več naprej in je moral priti iz Ljubljane drug stroj. Razun dveh ur zamude, kar pa za našo lokalno naglico ni prav nič čudnega, ni bilo nobene nesreče.

Zanimivo pismo nam je došlo iz vrst naših tovarišev, iz kojega priobčimo nekatero od-

lomke, ker so poučljivi in ker vemo, da bi nam še marsikdo lahko tudi kaj sličnega pisal, ko ne bi bil preveč molčeč.

„... Žalibog moram poročati, da so trije člani odstopili in prosim da naslove črtate. Namesto, da bi Vam pisal imena novih članov, moram pa pretrpeti, da še stari ubegajo. Kako lepo ste nam pisali, da se naj s pridno agitacijo pripravimo na prihod lastnega časopisa! Je pač težavno, da pri nekaterih ne zdajo nič ne lepi zgledi in tudi ne lepi nauki. Mislite, da se tukaj kdo bogve kaj briga za dobro stvar; časopis še tako lep, se le malo bere. Ravno tako malo zanimanja je za stanovsko organizacijo, za njeno gibanje in delovanje. Glavno ulogo igra alkohol, za katerega ne manjka nikoli denarja, pač pa se vsakemu mili za organizacijo žrtvovati borih 70 vinarjev na mesec, dasiravno ve, da jih daruje le sam sebi — za svojo bodočnost. Alkohol je velik vzrok, da ne napredujemo.

Je pa tudi vse premalo navdušenja za organizacijsko agitacijo. Mesto, da bi se smatral vsak član dolžnega napeti svoje sile, da zbere kolikor mogoče vse svoje sotrpine okoli sebe, stoji obstrani z rokami v žepu in prepusti vse delo voditelju. Vodja pa, če je še tako delaven, ne zmore vsega sam, ker ga ravno tako težijo službene dolžnosti, kakor slehernega člana. Z združenimi močmi bi se dalo mnogo opraviti. Zraven tega pa bi se mladi in čili člani privadili in priučili v bodoče marljive voditelje plačilnic in skupin...“

Lepe in uvažujoče besede je tovariš zapisal in ko je priobčujemo našim tovarišem širom slovenske zemlje izrekamo mu zanje prisrčno zahvalo in želimo, da ne padejo na peščena tla. Priznamo, da ko bi imela „Prometna zveza“ v vrstah njenih slovenskih članov veliko takih delavnih mož, ko je pisec gorenjih vrstic, bi šteli lahko danes dvojno število. Stari bi ne odstopali in le novi bi pristopali v naš tabor. Ako nam kdo pove, koliko mož in fantov je pri železnici zaposlenih se čudimo, če pa zvemo borno število članov-Slovencev „Prometne zveze“ moralo bi se nam naravnost milo storiti, da jih še tako ogromna večina tava v temi. In zakaj ravno med Slovenci? Mora biti res Slovenec pri vsakem napredku zadnji? Saj ni res; lahko bi bil povsod v prvih vrstah, ako bi hoteli dobro sebi in svojim.

Čestokrat se slišijo izgovori, češ, jaz bi že malo poagitiral, pa me prec uni napadejo. Tak izgovor ni nič drugega, kakor žalostno spričevalo zajčjega značaja. Kdo pa so tisti uni?

Ali niso to tudi ljudje, kakor si ti; vsaj mislimo, da ugonobil te nobeden ne bo. Če so pa predrzni, si pa le ti sam kriv, ker si dopustil, da jim je greben zrasel in ker kažeš svojo zajčjo naravo kolikor in kjer le moreš. Še pohvališ se rad, da potrpežljivo nastavljaš hrbet njihovim batinam. Brate! Pogledj tja doli na Balkan k našim bratom Slovanom. Tudi oni so bili, dokler niso nastopili z združenimi močmi zoper krutega Turčina, zasmehovani tlačani; a glej jih sedaj, kako jih celi svet občuduje. Združena moč in neustrašenost ste vzeli polumescu blešč, zakaj bi torej še ne obledili kričeče barve izizvalnih zastavic in trakov, ki itak ne pomenjajo nič drugega, kakor nekaj prazen strah. In takih bavbavov se bojite! Za tiste, ki bi se vam hoteli s silo kazati sovražne, imamo pa tudi pripravljene praške, da se jim bo kri ohladila. Napadali ne bomo nobenega, če bomo pa kakorkoli napadeni, bomo pa primerno udarili, da se bo poznalo in izdalo. To si zapomnite kot bojno geslo.

Povrnimo se nazaj k pismu našega tovariša, ki nam toži, da je nesrečni alkohol vzrok, da ne napredujemo. Radi mu pritrdimo, saj je pri nas povsod in pri vseh strokah tako, da je alkohol vzrok vsega nazadnjaštva in revščine. Za izobrazbo, za društvo, za knjige in časopise — da žalibog niti za kruh in obleko ni denarja, dočim gostilničarji in šnopsarije bogate, zapori se polnijo, bolnišnice in hiralnice postajajo premajhne in kaj še več tega zla. Kakor se ljudje

v gostilni znajdejo, da služijo vsi enemu grehu za drag denar in še dražje zdravje brez kake posebne agitacije, tako lahko bi se združili vsi v eni ceni in dobri organizaciji, ki jim nudi toliko dobrega. Prijatelj, če ti ni nadležno v oštariji s tvojim verskim in političnim nasprotnikom ob eni mizi denar zapravljati, zakaj se tedaj bolj ga poučiti, da postane naš član. Če te enkrat ali dvakrat zavrne, ti nič ne škoduje, če se ti pa v oštariji dobrika ali celo s teboj trči, je pa tvoj sovražnik, ki te zapeljuje k pijanosti. tam se ga ogiblji ter stopi rajši k tvojemu somišljeniku, ki morda sedi pred svojo čuvajnico v krogu svoje družine in te z veseljem sprejme, da nekoliko pokramljata o tem in onem. Vzemita v roke tudi naš časopis, ga skupno prečitajta ter preudarita, česa bi bilo potreba, da organizacija razcvete v močno armado, kako pridobiti novih članov, kakih prošenj bi bilo treba predložiti, da se vajin stan nekoliko povzdigne do gospodarske popolnosti. In ko se bodeta razhajala, si bodeta zadovoljno rekla, da sta se veliko dobrega pogovorila, povrh si pa že prihranila novce za prihodnjo mesečno članarino.

Na ta način se goji zdrava in poštena krščanska organizacija!

Pismo z dežele. Slavno uredništvo! Jako sem bil vesel, ko sem dobil v roke prvo številko „Železničarskega Glasnika“, s kojim se nam je spolnila davna želja po slovenskem, krščanskem železničarskem časopisu. Evo! Sedaj ga imamo, hvala Bogu. O da bi se ga le vsi oprijeli, da bi se razširil po vseh slovenskih pokrajinah kot močan jez proti nakanam rudečih demagogov, kateri mislijo, da so edino le oni rešitelji železničarjev. Ljubi naš „Glasnik“ zberi vse slovenske železničarje okoli sebe in bodi nam zvest zagovornik. Mi ti hočemo stati vedno trdno ob strani. Sprejmite moj prijateljski pozdrav.

Fr. K.

Z goriške proge. Pozdravljen prijatelj, vendar si prišel enkrat med nas! Kdo? „Železničarski Glasnik“, naše lastno glasilo. Želeli smo si pač takega napredka, ali pričakovali ga nismo še za gotovo, ker znano nam je predobro, da se nahajajo še vedno ljudje izza časa kresilne gobe in lesenih žlic, starokopitneži, ki jim je vsak korak naprej nerazumljiv. No, radi takih elementov se ne bodemo razburjali in plašili, kolo časa nam ne pripušča, da bi se z njimi mudili in z njimi vred zaostali.

Vodstvu „Prometne zveze“ in vsem onim, ki so se potrudili, da smo dobili tako obširen, lasten časopis, bodi tem potom izražena naša iskrena zahvala. Napravimo jim protiveselje s tem, da se z vso vnemo in gorečnostjo oprimo dela za našo krščansko železničarsko organizacijo. Zavedajmo se, da ni zadosti plačati samo članarino, površno pregledati časopis in — dremati. Naloga vsakega od nas je, da tudi vedno in povsod, mirno, dostojno, pogumno in vstrajno agitira, da postane vsak pameten železničar član „Prometne zveze“. Ne pozabimo, da moramo tudi naš časopis, kolikor mogoče razširiti med ljudstvo, ki še nima pravih pojmov o težavnosti naše službe in nas sodi le po svitlih gumbih naših uniform kot najsrečnejša bitja človeštva. Saj ima slehern kakega znanca ali prijatelja, ki se ne bo branil podpirati nepotrební naš časopis. Staviti si moramo tudi nalogo, da se sestankov v kar največjem številu udeležujemo, da se skupno pogovorimo, katera sredstva naj pograbimo za bran proti nasprotniku.

Komaj dobrih par let je preteklo, odkar se je „Prometna zveza“ na Goriškem udomačila, a njen duh je danes že tako ukoreninjen v srcih krščansko mislečih železničarjev, da ga nobeden frazar ne bo iztrebil, naj si pride k nam v katerikoli obliki, — kdor pa odpade — z Bogom! — on ali ni pravi krščanski mož ali pa ne železničar. Naj sam s seboj račun napravi! Ne bodemo naštevati vrlin naše organizacije več, kdor nima oči, da bi njeno blagodejno delo sam sprevidel, so mu tudi besede odveč. Vsak je sam svoje sreče kovač.

In če še pomislimo, da živimo pod streho tržaškega ravnateljstva, koder za nižje uslužbence ni drugega na razpolago, kakor grožnje, kazni in nadčloveško naporne službe, tedaj si moramo pač reči: Bratje bodimo edini in složni napram zatiralcem!

Razno.

Socijalnim demokratom v preudarek. Pred kratkim je hodil neki soc. demokrat (ime na razpolago) po naši Bohinjski proggi in prosil miloščin za nekega svojega bolnega sodruga. Pri tem pa mož ni bil prav nič zbirčen kakega mišljenja je sicer ta ali oni; v takih slučajih so gospodje sodrugi grozno nepristranski in vljudni. Povdarimo, da milosrčnosti ne stavimo mej, posebno pa še ne, če gre za bolnega našega so-trpina. Ob takih slučajih odpri srce vsak, kolikor moreš, to ti veleva krščanska ljubezen do bližnjega. — Porajajo se nam pa drugi pomisleki. Vsaj imajo sociji svoje podporne blagajne, v katere plačujejo sodrugi ne ravno male prispevke. Kam pa ta denar zgine, če ga ni, kadar bi bilo treba potrebnemu sodrugu pod ramena seči. Soc. demokrati tako radi pripovedujejo o farških bisagah, naj bi nam že enkrat povedali, kako se tisto žrelo imenuje, kamor se pri njih denar spravja, da ga nikoder ni. Članarine pobrati, potrebnega pristaša pa prepustiti na milost in nemilost drugih, za to pač ni treba prebranih tajnikov in blagajnikov. Mi smo mnenja, da kdor ima drzno čelo zaničevati, šikanirati in blatiti vsacega, ki ne trobi vnjegov rog, bodi dosleden in ošaben tudi tedaj, kadar je lačen. — Te vrstice smo zapisali samo zato, da bi tisti siromaki, ki še vedno obersocijem roke ližejo, sprevideli, v kaki zmoti se nahajajo, ako mislijo, socijalna stranka je zavod odrešenja. O da, da, nekaj jih je res rešila in spravila do mastne pečenke, ampak le-ti ne čutijo več kaj se pravi: garati in stradati, zatorej tudi nimajo srca za revnega sodruga. Železničar! Če hočeš dobro sebi, postani član „Prometne zveze“ in ne bo se ti treba bati, da boš opeharjen.

Polom socijaldemokratskega podvzetja. Iz Celovca se izve, da je tamošnja socijalno-demokratska pekarna propadla s primankljajem 9000 kron. Sociji so zopet enkrat dokazali, kako dobri in vestni gospodarji da so. V pekarni je baje vladal škandalozni nered in treznejši sodrugi so opetovano naglašali, da preti nevarnost propada. Čudno, da najvestnejši in točni rdeči listi nič ne poročajo o krahih v njihovem taboru, dočim vsako nezgodo pri nasprotnikih obesijo na veliki zvon, da neljube jim osebe opluvajo s švindlerji, lumpi, zapravljevci, požeruhi itd. Čigav pa je denar, ki ga tako zabijejo? Delavski žulji so to!

Članom društva „Železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani“. Ker se počenši s 1. januarjem 1913 upokojenim železničarjem določijo njih prejemki potom c. kr. poštne hranilnice na dom, se prispevki v ono imenovano društvo ne morejo več kratkim potom odtegniti. Člani društva — upokojenci — se tedaj opomnijo, da vplačajo svoje prispevke neposredno društvenim funkcionarjem — predsedniku, blagajniku ali pa tajniku. Prosi se točnosti, da v vodstvu blagajne ne nastane nered, pa tudi radi tega, da ne bo neprilik, ker § 5. društvenih pravil pravi, da neha biti član vsak, ki bi tri mesece s članarino zaostal. Društvo namerava v udobnost teh članov uvesti poštne položnice. O tem predmetu se bo natančneje razmotrivalo na prihodnjem občnem zboru. Nastopno podamo tudi pregled stanja članov in blagajne koncem decembra 1912. — Začetkom mesca je bilo 1419 plačujočih članov, v teku decembra sta pristopila dva samca, umrla sta 2, izstopil pa je eden, tako da šteje društvo ob koncu mesca 1418 udov. Društveno premoženje je znašalo 1. decembra 9311 K 31 v in je doraslo 1134 K 40 v na članarinah, 4 K na pristopninah in 2 K 44 v raznih dohodkov; skupaj 10452 K 15 v. Izplačali ste se dve posmrtni pod-

pori po 350 K in tajniku 20 K remuneracije. Društvo bilježi torej ob koncu mesca decembra gotovine 9732 K 15 v. — Kratek pogled nazaj na pretečeno društveno leto nudi sledečo sliko: 1460 članom izza leta 1911 se je leta 1912 pridružilo 65 novih. Društvo je imelo v letu 1912 21 smrtnih slučajev, za katere se je zaostalim izplačalo skupaj 7350 K podpore. Kljub temu blagodejnemu delovanju društva je odstopilo 86 članov, o katerih upamo, da se še enkrat povrnejo, ko se otresejo raznih neutemeljenih predsodkov. Novo društveno leto 1913 nastopimo s številom 1418 članov. Podrobnejše poročilo podamo na občnem zboru.

O d b o r.
Društvo za medsebojno podpiranje južno-železničarjev v slučaju smrti v Inomostu nam javlja: Storii se bodo primerni koraki, da se bo upokojencem, ki dobivajo svoje prejemke po pošti, članarina za „Pogrebno društvo v Inomostu“ pri direkciji odtrgavala, tako da z vplačevanjem ne bo nobeden imel sitnosti. V kratkem izide na vse upokojence poziv, da podajo društvenemu vodstvu izjave (cesije), v katerih se izrazijo voljne, članarino potom odbitka od penzij, provizij, miloščin ali rent plačati. Dne 21. januarja 1913 se vrši v Inomostu društveni občni zbor.

Neumnost. Iz Zidanega mosta se nam piše, da je nek Silvij Radič iz strahu pred vojno prodal svoje lepo posestvo. Ko je izkupilo 22 tisoč kron v bankovcih prejel, je povabil krog svojih prijateljev, da bi se dobro imeli. Po večerji pride kar na enkrat ob pamet ter vrže zvitek bankovcev — okoli 20 tisoč kron — v zakurjeno peč, da so zgoreli. Nato je odšel in drugi dan so ga našli v šumi obešenega. Radovedni smo, kateremu vetru je nesrečni mož njegova ušesa nastavljal, da je tako daleč zabredel.

Ti pa znajo. Pri socijaldemokratski bolniški blagajni v Solingenu so odkrili velike povere. Gotovo je že, da je bilo 79 tisoč mark „polakiranih“ in ker nadaljne preiskave še vedno kaj novih grehov na dan spravijo, se smelo trdi, da je šlo okroglo 100 tisoč mark ali 120 tisoč kron rakom žvižgat. Je pač dobro za socije, da padejo samo velike skale v javnost, ko bi se pa tudi za vse kamenčke izvedelo, težko bi jim bilo trditi, da so edina poštena in pravična stranka na svetu. Riba smrdi pri glavi, socijaldemokratska pravičnost in edinstvo se pa neha pri njih blagajnah.

Zahvala. Podpisanec se najtopleje zahvaljujem centrali „Prometne zveze“ za podeljeno podporo. Istotako najiskrenejša zahvala cenjenim tovarišem plačilnice Prvačina, ki so med seboj zbrali zame 15 K 45 v davka krščanske ljubezni. Bog povrni vsem stoterokrat.

Kristijan Brataševič.

„Železničarski Glasnik“
dobe člani „Prometne zveze“
brezplačno.

Listek uredništva.

Vsem tovarišem, ki so poslali dopise: lepa hvala; le pogumno naprej.

Listek upravnništva.

Na reklamacijske listke ne pišite drugemu, kakor predpisuje štev. 1. „Žel. Glasnika“, da nam ne povzročate poštinskih kazni. Kot nedostavljive nam je pošta vrnila liste za tovariše: Orešek Viktor, Jevnikar Anton, Rupnik Fran, Rogaz Fran. Prosimo natančni naslovov.

Dolžnost vsakega železničarja je, da z vsemi silami dela za list, agitira za Prometno zvezo in kupuje le pri trgovcih, ki inserirajo v našem listu.

Adalbert Kassig

Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalče i. t. d. Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače — itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

JULIJA ŠTOR

Ljubljana, Prešernova ul. 5

velika zaloga

„F. L. POPPER ČEVLJEV“

najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3

na voglu Židovske ulice. Naročila po meri točno in priznana dobro.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Ko.
v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Najnižje cene!

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
Sv. Petra cesta 8

LJUBLJANA priporoča svojo

največjo zalogo **švicarskih ur**
priznana najboljših

z znamko „IKO“ in „ZENITH“.
Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Velika zaloga modernih slamnikov.
Klobuke, cilindre in čepice
v najnov. fasonah in v veliki izbi
priporoča
IVAN SOKLIČ v Ljubljani.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Pozor pri nakupu!

Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre turške

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.

Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Anton Rojina, Ljubljana

Kolodvorska ulica

Pohištveno in stavbno mizarstvo.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.